IL-ĠLIEDA KONTRA L-FAQAR, L-ESKLUŻJONI SOĊJALI U D-DISKRIMINAZZJONI

Permezz tal-appoġġ lill-Istati Membri fil-ġlieda kontra l-faqar, l-esklużjoni soċjali u d-diskriminazzjoni, l-Unjoni Ewropea għandha l-għan li ssaħħaħ l-inklużività u l-koeżjoni tas-soċjetà Ewropea u li tippermetti liċ-ċittadini kollha jgawdu aċċess ugwali għall-opportunitajiet u r-riżorsi disponibbli.

IL-BAŻI ĠURIDIKA

L-Artikoli 19, 145 sa 150 u 151 sa 161 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE).

L-OBJETTIVI

Il-ġlieda kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali hi waħda mill-miri speċifiċi tal-UE u l-Istati Membri tagħha fil-qasam tal-politika soċjali. Skont l-Artikolu 153 tat-TFUE, l-inklużjoni soċjali għandha tintlaħaq biss abbażi tal-kooperazzjoni nonleġiżlattiva — il-metodu miftuħ ta' koordinazzjoni (MMK) — filwaqt li l-Artikolu 19 tat-TFUE jippermetti lill-UE tieħu azzjoni biex tiġġieled lid-diskriminazzjoni kemm billi toffri protezzjoni ġuridika għall-vittmi potenzjali kif ukoll billi tistabbilixxi miżuri ta' inċentiv.

IL-KISBIET

A. Il-ġlieda kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali

Bejn l-1975 u l-1994, il-Komunità Ekonomika Ewropea wettqet għadd ta' proġetti u programmi pilota mfassla biex jiġġieldu lill-faqar u l-esklużjoni. Madankollu, minħabba n-nuqqas ta' bażi ġuridika, l-azzjoni Komunitarja f'dan il-qasam ġiet ikkontestata kontinwament.

Din is-sitwazzjoni nbidlet bid-dħul fis-seħħ fl-1999 tat-Trattat ta' Amsterdam, li kellu mnaqqax fih l-eradikazzjoni tal-esklużjoni soċjali bħala objettiv tal-politika soċjali Komunitarja. Kif previst mill-Artikolu 160 tat-TFUE, fl-2000 ġie stabbilit Kumitat tal-Protezzjoni Soċjali biex jippromwovi l-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u mal-Kummissjoni.

L-Istrateġija ta' Lisbona, li ġiet varata fl-2000, ħolqot mekkaniżmu ta' monitoraġġ u koordinazzjoni li jikkonsisti fl-iffissar ta' objettivi, il-kejl tal-faqar abbażi ta' ġabra ta' indikaturi u punti ta' riferiment, linji gwida għall-Istati Membri, u pjanijiet ta' azzjoni

nazzjonali kontra l-faqar. Ġie applikat ukoll il-metodu miftuħ ta' koordinazzjoni (MMK), f'konformità mal-prattika f'oqsma oħra tal-politika soċjali.

Fl-2006, ġie stabbilit qafas ta' politika ġdid, il-Metodu Miftuħ ta' Koordinazzjoni dwar il-Protezzjoni u l-Inklużjoni Soċjali (MMK Soċjali), li ġabar u integra tliet MMK separati b'rabta mal-inklużjoni soċjali, is-saħħa u l-kura fit-tul, u l-pensjonijiet. . L-objettivi komprensivi tal-MMK soċjali jinkludu: il-koeżjoni soċjali, l-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa u l-opportunitajiet indaqs għal kulħadd permezz ta' sistemi ta' protezzjoni soċjali effiċjenti; l-interazzjoni effettiva u reċiproka bejn l-objettivi ta' Lisbona ta' tkabbir, impjiegi u koeżjoni soċjali; governanza tajba; u l-involviment tal-partijiet ikkonċernati.

Bir-rakkomandazzjoni tagħha dwar l-inklużjoni attiva tan-nies esklużi mis-suq tax-xogħol ta' Ottubru 2008, il-Kummissjoni aġġornat ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill 92/441/KEE u ddikjarat li "l-Istati Membri għandhom jiddisinjaw u jimplimentaw strateġija komprensiva integrata għall-inklużjoni attiva tan-nies esklużi mis-suq tax-xogħol flimkien ma' għajnuna fid-dħul adegwata, swieq tax-xogħol inklużivi u aċċess għal servizzi ta' kwalità".

Waħda mill-innovazzjonijiet maġġuri li ġabet l-istrateġija Ewropa 2020 għat-tkabbir intelliġenti, sostenibbli u inkluživ adottata fl-2010 kienet mira komuni ġdida fil-ġlieda kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali: li l-għadd ta' Ewropej li jgħixu taħt il-livell tal-faqar nazzjonali jitnaqqas b'25 %, u li aktar minn 20 miljun ruħ jintrefgħu mill-faqar. Madankollu, l-għadd ta' persuni fir-riskju tal-faqar u l-esklużjoni baqa' għoli, u naqas biss b'mod sinifikanti għall-ewwel darba fl-2017 (b'5.1 miljun meta mqabbel mal-2016 (Eurostat)).

Sabiex jintlaħaq dan l-objettiv, f'Diċembru 2010 il-Kummissjoni varat il-pjattaforma Ewropea kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali, flimkien ma' lista ta' inizjattivi ewlenin, bħalma huma l-valutazzjoni ta' strateġiji ta' inklużjoni attiva fil-livell nazzjonali u l-White Paper tagħha dwar il-Pensjonijiet (COM(2010) 0055). Mill-2011 'il hawn, Konvenzjoni Annwali tal-pjattaforma ġabet flimkien lil dawk li jfasslu l-politiki, il-partijiet ikkonċernati ewlenin u lil nies li esperjenzaw il-faqar.

Iffaċċjata b'għadd dejjem akbar ta' nies fl-Ewropa li jinsabu fir-riskju tal-faqar minħabba l-kriżi, il-Kummissjoni adottat żewġ inizjattivi oħra fl-2013.

Fil-Komunikazzjoni tagħha "Lejn Investiment Soċjali għat-Tkabbir u l-Koeżjoni — Pakkett ta' Investiment Soċjali" ta' Frar 2013, il-Kummissjoni tħeġġeġ lill-Istati Membri jagħtu prijorità lill-investiment soċjali fin-nies bil-għan li jsir investiment fit-tfal ħalli jinkiser iċ-ċirku tal-iżvantaġġ.

Barra minn hekk, f'Ottubru 2013, il-Kummissjoni ressqet proposta għat-tisħiħ tad-dimensjoni soċjali tal-governanza tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja, li kienet twieġeb għall-istedina tal-Kunsill Ewropew. Komponent ewlieni hija t-tabella ta' valutazzjoni soċjali, li hija għodda analitika biex jinstabu l-iżviluppi fl-UE kollha li jkunu jeħtieġu monitoraġġ aktar mill-qrib. Hija ffurmata minn ħames indikaturi ewlenin: il-qgħad; il-qgħad fost iż-żgħażagħ u r-rata ta' żgħażagħ barra mill-edukazzjoni, impjieg jew taħriġ (NEET); l-introjtu disponibbli tal-unitajiet domestiċi; ir-rata ta' dawk li jinsabu fir-riskju tal-faqar; u l-inugwaljanzi tal-introjtu. Mill-eżerċizzju tas-Semestru Ewropew tal-2014 'il hawn, it-tabella ta' valutazzjoni ġiet inkluża fir-Rapport Konġunt dwar l-Impjiegi tal-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir, li jispjega prijoritajiet ta' politiki strateġiċi. Barra minn

hekk, fl-2015 tliet indikaturi tal-impjieg (ir-rata tal-attività, ir-rata tal-qgħad fit-tul u r-rata tal-qgħad fost iż-żgħażagħ) ġew miżjuda mar-Rapport dwar il-Mekkaniżmu ta' Twissija tal-Proċedura ta' Żbilanċ Makroekonomiku, għad li ma skattaw l-ebda pass ulterjuri, peress li l-Kummissjoni ma tqisx li dawn ma jimplikaw fihom infushom aggravazzjoni tar-riskji makrofinanzjarji. Il-Parlament Ewropew, f'għadd ta' riżoluzzjonijiet, appella għall-inklużjoni ta' indikaturi addizzjonali, bħalma huma l-livelli tal-faqar u l-kondizzjoni ta' persuna mingħajr dar fost it-tfal (ara r-riżoluzzjonijiet tiegħu tal-11 ta' Marzu 2015 u tal-25 ta' Novembru 2014).

F'April 2017, bil-għan li tiġi appoġġata l-konverġenza lejn kundizzjonijiet tal-ħajja u tax-xogħol aħjar fi swieq tax-xogħol dejjem aktar flessibbli, il-Kummissjoni ppreżentat il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. F'Novembru 2017, it-tliet istituzzjonijiet ewlenin tal-UE esprimew l-impenn tagħhom lejn il-Pilastru fi proklamazzjoni konġunta. Il-Pilastru jistabbilixxi l-protezzjoni u l-inklużjoni soċjali bħala waħda mit-tliet oqsma ewlenin (2.3.1 Il-politika soċjali u tal-impjieg: il-prinċipji ġenerali).

Il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali ntuża għat-tnedija ta' sensiela ta' inizjattivi leġiżlattivi u politiċi, bħall-proposta għal direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar kundizzjonijiet tax-xogħol trasparenti u prevedibbli u l-pakkett dwar il-ġustizzja soċjali (l-Awtorità Ewropea tax-Xogħol, Aċċess għall-Ħarsien Soċjali)

B. Il-leġiżlazzjoni ta' kontra d-diskriminazzjoni

Is-sena 1997 tista' titqies bħala punt ta' żvolta, peress li kien iddaħħal artikolu ġdid — l-Artikolu 13 (issa l-Artikolu 19 tat-TFEU) — fit-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea (TKE), li jagħti s-setgħa lill-Kunsill li jieħu azzjoni biex jittratta d-diskriminazzjoni bbażata fuq firxa sħiħa ta' raġunijiet ġodda, inklużi l-oriġini razzjali jew etnika, ir-reliġjon jew it-twemmin, l-età, id-diżabilità u l-orjentazzjoni sesswali. Fl-2003 dan l-artikolu ġie modifikat bit-Trattat ta' Nizza biex tkun tista' ssir l-adozzjoni ta' miżuri ta' inċentiv.

Sussegwentement, ġew adottati għadd ta' direttivi:

— id-Direttiva dwar l-Ugwaljanza Razzjali (2000/43/KE),

— id-Direttiva dwar l-Ugwaljanza fl-Impjiegi (2000/78/KE),

— id-Direttiva dwar it-Trattament Indaqs (2006/54/KE), li integrat flimkien għadd ta' direttivi preċedenti dedikati għall-opportunitajiet indaqs għall-irġiel u għan-nisa.

Analiżi komparattiva tal-liġi dwar in-nondiskriminazzjoni fl-Ewropa (2017) tissottolinja li tali direttivi saħħew b'mod tremend il-ħarsien ġuridiku kontra d-diskriminazzjoni madwar l-Ewropa kollha, minkejja lakuni minuri fit-traspożizzjoni f'għadd żgħir ta' Stati Membri.

Żewġ proposti oħra tal-Kummissjoni għal direttiva li jsaħħu l-ugwaljanza ma rnexxielhomx jilħqu konsensus fil-Kunsill: id-Direttiva dwar il-bilanċ bejn is-sessi fil-bordijiet tal-kumpaniji (2012) u d-Direttiva dwar l-implimentazzjoni tal-prinċipju ta' trattament ugwali bejn persuni barra mill-kamp tal-impjieg (2008). Direttiva oħra, dwar il-leave tal-maternità, (2008, li temenda Direttiva tal-1992) u appoġġata mill-Parlament, ġiet irtirata f'Lulju 2015 wara li kienet ilha snin twal imblukkata fil-Kunsill. Minflok, f'April 2017 il-Kummissjoni ppreżentat proposta għal direttiva dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata għall-ġenituri u għall-persuni li jindukraw bħala wieħed mir-riżultati tanġibbli tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali (2.3.1 Il-politika

soċjali u tal-impjieg: il-prinċipji ġenerali). Din tieħu perspettiva usa' dwar il-qsim tar-responsabilitajiet bejn in-nisa u l-irġiel.

C. Finanzjament mill-UE

Fl-2007, il-programmi ta' finanzjament tal-Komunità eżistenti kollha fil-qasam tal-impjiegi u l-affarijiet soċjali ġew integrati f'qafas uniku bl-adozzjoni tal-Programm Progress. Bil-għan li tkompli tiġi razzjonalizzata l-amministrazzjoni, il-programm attwali għall-Impjiegi u l-Innovazzjoni Soċjali (EaSI) għall-perjodu 2014-2020 inkorpora l-programm ta' Progress bħala wieħed mit-tliet assi (2.3.2 Fond Soċjali Ewropew).

F'Marzu 2014 il-Parlament u l-Kunsill adottaw ir-Regolament (UE) Nru 223/2014 dwar il-Fond għal Għajnuna Ewropea għall-Persuni l-Aktar fil-Bżonn (FEAD). Il-fond jappoġġa l-azzjonijiet tal-Istati Membri biex jagħtu għajnuna materjali, flimkien ma' miżuri ta' inklużjoni soċjali, lil dawk li l-aktar jinsabu fil-bżonn. Il-baġit allokat għall-2014-2020 jammonta għal EUR 3.8 biljun f'termini reali, flimkien ma' 15 % addizzjonali f'kofinanzjament nazzjonali mill-Istati Membri skont il-programmi nazzjonali tagħhom.

L-istrument prinċipali ta' finanzjament huwa l-Fond Soċjali Ewropew (FSE), li jqiegħed il-finanzjament tal-UE disponibbli għall-kofinanzjament ta' azzjonijiet li jkollhom l-għan li jiġġieldu d-diskriminazzjoni u jgħinu lill-persuni l-aktar żvantaġġati biex ikollhom aċċess għas-suq tax-xogħol. F'Mejju 2018, il-Kummissjoni ppreżentat il-proposta tagħha għal FSE+ (2021-2027), li ser tiġbor flimkien il-FSE, il-FEAD u programmi oħrajn.

D. Strateġiji tal-UE għal gruppi speċifiċi

F'Novembru 2010 il-Kummissjoni adottat Strateġija Ewropea tad-Diżabilità 2010-2020 (COM (2010) 0636), li tibni fuq il-Pjan ta' Azzjoni dwar id-Diżabilità 2004-2010 u li twassal għal proġett pilota għal Karta Ewropea tad-Diżabilità u miżuri leġiżlattivi bħalma huma l-Att dwar l-Aċċessibilità għall-Web (id-Direttiva 2016/2102/UE) u l-Att Ewropew dwar l-Aċċessibbiltà. Fir-rigward tal-ugwaljanza bejn is-sessi, programm ġdid, Impenn strateġiku għall-ugwaljanza bejn is-sessi 2016-2019, ikompli minn fejn ħalliet l-Istrateġija għall-Ugwaljanza bejn in-Nisa u l-Irġiel 2010-2015, tal-Kummissjoni, li tiddefinixxi l-prijoritajiet ewlenin. Fid-dawl ta' għadd kbir ta' żgħażagħ bla xogħol, fl-2012 il-Kummissjoni pproponiet Pakket għall-Impjieg taż-Żgħażagħ segwit minn Garanzija għaż-Żgħażagħ fl-2013. Barra minn hekk, fi Frar 2016 il-Kunsill adotta rakkomandazzjoni dwar l-integrazzjoni tal-persuni li ilhom qiegħda, kif propost mill-Kummissjoni. F'Diċembru 2016 il-Kummissjoni varat ukoll il-Korp Ewropew ta' Solidarjetà biex jinħolqu opportunitajiet ġodda għaż-żgħażagħ (2.3.3 Il-politika dwar l-impjiegi).

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW

It-Trattat ta' Lisbona ta s-setgħa ta' approvazzjoni lill-Parlament Ewropew fir-rigward tal-adozzjoni ta' leġiżlazzjoni nondiskriminatorja skont l-Artikolu 19(1) tat-TFUE. Il-Parlament kien attur attiv fid-dibattitu li wassal għall-inklużjoni ta' dan l-Artikolu u ta' spiss stieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jiżguraw l-implimentazzjoni sħiħa u f'waqtha tad-direttivi rilevanti. Il-Parlament ripetutament adotta riżoluzzjonijiet bil-għan li jsaħħaħ l-azzjoni tal-UE maħsuba biex ittejjeb il-kundizzjonijiet u l-prospetti ta' dawk li huma soċjalment żvantaġġati u tnaqqas il-faqar (eż. ir-riżoluzzjoni tal-14 ta' Marzu 2018 dwar l-impjiegi u l-aspetti soċjali fl-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir). Il-Parlament saħaq

fuq il-ġlieda kontra l-inugwaljanzi bħala mezz ta' azzjoni biex tingħata spinta lill-ħolqien tal-impjiegi u t-tkabbir, filwaqt li jitqiesu l-inugwaljanzi bejn il-ġeneri. Huwa talab li ssir integrazzjoni tal-ugwaljanza bejn is-sessi fil-baġits u fit-tfassil tal-politika u biex meta tkun qed tiġi stabbilita xi politika ġdida jsiru l-valutazzjonijiet tal-impatt fuq is-sessi. Ir-riżoluzzjonijiet esprimew ukoll tħassib dwar id-dimensjoni tal-ġeneri fil-faqar u d-diskrepanza fil-pensjonijiet bejn is-sessi (eż. ir-riżoluzzjonijiet tal-14 ta' Ġunju 2017 u tas-16 ta' Novembru 2017). Ir-Riżoluzzjoni tiegħu tas-17 ta' April 2018 tiffoka fuq it-tisħiħ tal-pożizzjoni tan-nisa u tal-bniet permezz tas-settur diġitali).

Fir-riżoluzzjoni tiegħu adottata fid-19 ta' Jannar 2017 dwar il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, il-Parlament ippropona għadd ta' inizjattivi favur it-tisħiħ tad-dimensjoni soċjali, bħal:

— direttiva qafas dwar kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti fil-forom kollha ta' impjieg,
— koordinazzjoni u valutazzjoni komparattiva kwalitattiva fil-livell Ewropew fuq il-pagi minimi nazzjonali,
— skemi ta' dħul minimu nazzjonali (ara wkoll ir-riżoluzzjoni tiegħu tal-20 ta' Ottubru 2010),
— Garanzija għat-Tfal,
— tlestija obbligatorja tal-edukazzjoni sekondarja,
— ibbilanċjar mill-ġdid tal-governanza ekonomika Ewropea permezz ta' miri soċjali aktar b'saħħithom.

Bi tweġiba għar-riżoluzzjonijiet tal-Parlament dwar dan is-suġġett, il-Kummissjoni bħalissa qed teżamina l-fattibbiltà ta' azzjoni dwar il-Garanzija għat-Tfal.

Aoife Kennedy
05/2019